

VLAAMSE RAAD

ZITTING 1995 – 1996

19 OKTOBER 1995

ONTWERP VAN DECREET

**houdende tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud
uitgebracht door de heer Hugo Marsoul
aan de Commissie voor Financiën en Begroting**

Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Dirk Van Mechelen.

Vaste leden : de heren Georges Beerden, Peter Desmet, Hugo Marsoul, Leonard Quintelier en Jef Van Looy ;

mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, Arnold Van Aperen en Dirk Van Mechelen ;

de heren Steve Stevaert, Jacques Timmermans en Bruno Tobback ;

de heren Jan Caubergs en Frans Wymeersch ;

de heer Willy Kuijpers ;

de heer Johan Malcorps.

Plaatsvervangers :

de heren Jos De Meyer, Johan De Roo, mevrouw Veerle Heeren, de heren Erik Matthijs en John Taylor ;

mevrouw Yolande Avontroodt, de heren Patrick Lachaert en Didier Ramoudt ;

de heren Freddy De Vilder en Carlos Lisabeth, N... ;

de heren Frank Creyelman en Pieter Huybrechts ;

de heer Johan Sauwens ;

mevrouw Vera Dua.

Zie :

19 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Ontwerp van decreet + Addendum
- Nr. 2 : Amendementen
- Nr. 3–A : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Stadsvernieuwing en Huisvesting
- Nr. 3–B : Verslag namens de Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden
- Nr. 3–C : Verslag namens de Commissie voor Cultuur en Sport

Zie ook :

20 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Tweede aanpassing van de administratieve begroting
- Nr. 2 : Wijzigingen

21 (BZ 1995)

- Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof

INHOUD

Blz.

I.	Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling	
I.1.	Toelichting door de minister	4
I.2.	Opmerkingen en vragen van de leden met antwoord van de minister	7
II.	Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn	8
III.	Indicatieve stemmingen	9

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud heeft op 18 oktober 1995 vergaderd over de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995 en de tweede aanpassing van de administratieve begroting voor het begrotingsjaar 1995.

De commissie heeft de artikelen en de gedeelten van de begrotingstabel besproken die behoren tot de bevoegdheid van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, en die betrekking hebben op leefmilieu en natuurbehoud.

Omdat de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud eveneens bevoegd is voor monumenten en landschappen, werd eveneens een aanpassing betreffende de monumenten besproken. Deze aangelegenheid behoort tot de bevoegdheid van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn.

I. Bevoegdheden van de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling.

I. 1. Toelichting door de minister

Artikelen

De tekstaanpassingen in de artikelen 10, 22, 23 en 24 van het ontwerp van decreet houdende de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting 1995 zijn voornamelijk het gevolg van een decretale bepaling opgenomen in het ontwerp van decreet tot begeleiding van de aanpassing van de begroting (programmadedcreet). De organisatieafdeling 61 Administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer van de uitgavenbegroting wordt door deze decretale bepaling aangepast aan het nieuwe organogram van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en de administratie.

Vroeger waren er vier programma's in de organisatieafdeling 61, met name leefmilieu, natuurbehoud en groenvoorziening, ordening platteland, watervoorziening. Door de nieuwe indeling telt de organisatieafdeling nu vijf programma's :

- PR 61.10 Leefmilieu
- PR 61.20 Natuur
- PR 61.30 Bos en Groen
- PR 61.40 Landbeheer
- PR 61.50 Waterbeheer

De nieuwe structuur heeft uiteraard herschikkingen en overhevelingen van basisallocaties naar nieuwe programma's tot gevolg.

Het artikel 20 betreft een technische aanpassing van het oorspronkelijke artikel 56 van de begroting 1995 met betrekking tot de verdeling van het bufferkrediet.

De artikelen 25, 35 en 39 betreffen loutere cijferaanpassingen aan de begrotingstabellen van het MINA-fonds, OVAM en de VMM.

Begrotingstabel

AFDELING I

Begrotingskredieten

Op niveau van de begrotingstabel, Afdeling I, zien we voor het programma 61.10 Leefmilieu een vermeerdering van 209 miljoen frank voor de niet gesplitste kredieten (NGK), een vermindering van 24,9 miljoen frank voor de vastleggingskredieten (GVK) en van 89,5 miljoen frank voor de ordonnanceringskredieten (GOK). Deze kredietverschuivingen zijn grotendeels het gevolg van de reorganisatie. Voor verschillende basisallocaties is er een overdracht van kredieten naar het nieuwe programma 61.50 Waterbeheer.

Wat het programma 61.20 Natuur betreft, zijn er aanzienlijke verminderingen : 57,8 miljoen frank voor de NGK, 368 miljoen voor de GVK en 333,5 miljoen GOK. Het gaat in bijna alle gevallen om overdrachten ten voordele van het nieuwe programma 61.30 Bos en Groen. Ook de groepering van budgetten voor de aankoop van bossen is hier belangrijk. Teneinde tegemoet te komen aan opmerkingen van de Inspectie van Financiën over de onduidelijkheid van het beleid inzake de aankoop van bossen en domeinen, werden deze aankopen gegroepeerd in het MINA-fonds, waar ze logisch gezien thuishoren.

Bij het nieuwe programma 61.30 Bos en Groen werd de grootste herschikking doorgevoerd: een vermindering van 1.229,7 miljoen frank NGK, 918,1 miljoen frank GVK en 748,5 miljoen GOK. Alle kredieten van het oude programma 61.30 (Ordering platteland) werden overgedragen naar de nieuwe programma's 61.40 Landbeheer en 61.50 Waterbeheer. Alle weerhouden kredieten in het aangepast krediet 1995 komen daarentegen van het programma 61.20.

Wat het programma 61.40 Landbeheer betreft, zijn er dan weer belangrijke vermeerderingen. Het gaat om plus 551,8 miljoen frank niet gesplitste kredieten, 389,7 vastleggingskredieten en 138,4 miljoen ordonnanceringskredieten. Dit is het logisch gevolg van de nieuwe programmastructuur en de overdracht van kredieten uit het oude programma 61.30.

Hetzelfde geldt voor het nieuwe programma 61.50 Waterbeheer met uitsluitend belangrijke vermeerderingen : 731,9 miljoen frank vermeerdering bij de NGK, 649,1 miljoen bij de GVK, 5,2 miljoen GOK en een vermeerdering van 646 miljoen voor de bijkredieten vorige jaren (BVJ).

Het gaat dus telkens om aanzienlijke verschuivingen in deze programma's. Dit zou - ten onrechte - de indruk kunnen wekken dat er bij het opstellen van de begroting slecht werd geraamd. In feite gaat het telkens om een aanpassing van de begroting aan de nieuwe organisatie van de Administratie Milieu, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL). Het organogram van de administratie wordt als het ware in de begroting gebracht, met belangrijke verschuivingen tot gevolg.

AFDELING III

Diensten met afzonderlijk beheer

In de begroting van het Fonds voor Preventie en Sanering inzake Leefmilieu en Natuur (MINA-fonds) werden een aantal posten gewijzigd.

In de post 1.6 wordt de dotatie uit de departementale begroting verhoogd met 226,9 miljoen frank, waaronder 80 miljoen frank voor de sanering van Cargovil in Vilvoorde. De

dotatiestijging wordt mede verklaard door de overdracht van basisallocaties uit de departementale begroting naar het MINA-fonds met betrekking tot de kredieten voor bos- en natuuraankopen, die worden gegroepeerd binnen de post 3.6 (cfr. supra programma 61.20).

Anderzijds is er de vermindering van 100 miljoen frank op post 2.5 omdat de zogenaamde VLINA-projecten vanuit het MINA-fonds worden overgedragen naar de algemene begroting (programma 61.30). Dit gebeurde eveneens om tegemoet te komen aan opmerkingen van de Inspectie van Financiën.

Door het Rekenhof werd een opmerking gemaakt over post 1.10 die op nul werd geplaatst. Op deze opmerking werd reeds geantwoord dat er een nieuwe beheersovereenkomst werd afgesloten met de Vlaamse Milieuholding, die inhoudt dat het Vlaams Gewest voor een periode van drie jaar geen dividend ontvangt vanwege de NV Vlaamse Milieuholding. Het niet uitkeren van de winst heeft een toename van kasmiddelen voor de Vlaamse Milieuholding tot gevolg, waardoor deze evenredig minder trekkingsrechten kan doen gelden ten aanzien van het MINA-fonds. Het gaat dus eigenlijk om een boekhoudkundige operatie, waarbij - met respect voor de geldende fiscale regels - de minst belaste weg wordt gekozen.

Bij de kapitaaluitgaven is er een nieuwe post 3.16 "Ambtshalve verwijdering en sanering". Naar aanleiding van een advies van de Inspectie van Financiën worden de uitgaven voor ambtshalve verwijdering en sanering bij de kapitaaluitgaven ondergebracht. Het gaat immers om verwijderingen en saneringen die een patrimoniale meerwaarde creëren.

Er zijn eveneens wijzigingen in de begrotingsposten met betrekking tot Openbare afvalstoffenmaatschappij (OVAM). Zo wordt de werkingsdotatie aan OVAM verhoogd met 35,8 miljoen frank. Het gaat hier onder meer om bijkredieten voor personeel en werking van de dienst Saneringen.

De andere aanpassingen in de begroting van OVAM gaan doorgaans terug op wijzigingen in de begrotingsposten van het MINA-fonds. Omdat het om loutere cijferaanpassingen gaat, stelt de minister voor hier niet verder op in te gaan en een gedetailleerd overzicht aan de leden van de commissie te bezorgen.

AFDELING V

Vlaamse Openbare Instellingen

Wat de begroting van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) betreft, dient te worden vermeld dat de omschrijving van post 3.13 door een decretale bepaling werd aangepast. De tekst luidt nu "Bijzondere ondersteuning aan gemeentebesturen voor de aanleg of verbetering van rioleringen en voor de realisatie van projecten van kleinschalige rioolwaterzuivering". Deze wijziging gebeurde op initiatief van de vorige minister van leefmilieu om de financiële aanmoediging van kleinschalige waterzuiveringsprojecten mogelijk te maken. Het gaat hier vooral om de zogenaamde "rietveldjes", waarover in het verleden nogal wat discussie is geweest en die men vroeger financieel niet kon ondersteunen.

Zoals in de OVAM-begroting, gaan diverse verminderingen en vermeerderingen van de begrotingsposten van de VMM terug op minnen en plussen in de begroting van het MINA-fonds. Verder zijn er nogal wat cijferaanpassingen omwille van desindexaties en aanpassingen van het wervingsplan 1995.

Op vraag van de voorzitter geeft de minister toelichting bij twee opvallende vermeerderingen in de begroting van de VMM.

In artikel 12.31.01 "Technologisch onderzoek en studie-opdrachten" is er een vermeerdering van 46,7 miljoen frank. Het gaat om kredieten die reeds in 1994 beschikbaar waren en die worden overgedragen naar 1995. Ze zullen door de VMM, in het kader van haar globale opdracht, worden gebruikt voor onderzoek inzake de opmaak van een rioolgrachtenstelselplan en voor de inventarisatie van rioleringsstelsels van industrieterreinen.

Daarnaast is er een opmerkelijke stijging van bijna 15 miljoen frank bij het artikel 74.22.50 "Uitrusting informatica". Deze vermeerdering wordt verantwoord door de opdracht die de VMM kreeg om een milieudatabank op te stellen.

1.2. Opmerkingen en vragen van de leden met antwoord van de minister

Op vraag van de heer Arnold Van Aperen belooft de minister een overzicht van alle belangrijke aanpassingen van de uitgavenbegroting en de bijhorende verantwoordingen ter beschikking te stellen van de leden van de commissie. Dit document wordt door het commissiesecretariaat aan de commissieleden bezorgd.

De heer Willy Kuijpers merkt op dat verschillende gemeenten graag zouden werken met rietvelden als aanvulling op het bestaande rioleringsplan. Voor kleine gehuchten biedt de kleinschalige waterzuivering soms een oplossing omdat de aanleg van zware infrastructuur voor afgelegen woningen in de praktijk niet haalbaar blijkt. Hoe worden deze kleinschalige initiatieven financieel ondersteund ?

De minister antwoordt dat het zeker nuttig is de mogelijkheden van kleinschalige waterzuivering te onderzoeken. Anderzijds moet ook rekening worden gehouden met de kwetsbaarheid van kleinschalige alternatieven : rietvelden zijn bijvoorbeeld veel kwetsbaarder dan waterzuiveringsstations. Er zijn niet zoveel voorbeelden van geslaagde kleinschalige projecten, ook omdat de voorwaarden voor het welslagen ervan niet altijd zijn vervuld.

De beslissing om aanvullend met kleinschalige projecten te werken, wordt genomen door de VMM in samenspraak met Aquafin. Een belangrijk element is uiteraard de kostprijs. In landelijke gebieden is het ophalen van het rioolwater van enkele afgelegen woningen vaak veel duurder dan kleinschalige initiatieven. Toch blijkt Aquafin niet altijd oog te hebben voor alternatieve oplossingen. Daarom werden reeds in de vorige legislatuur duidelijke instructies gegeven : de kleinschalige initiatieven moeten een kans krijgen, naast de andere mogelijkheden. Door de aanpassing van het hogergenoemde begrotingsartikel wordt ruimte gemaakt voor de subsidiëring van kleinschalige initiatieven. De toelage is dezelfde als die voor gemeentelijke riolering.

De heer Dirk van Mechelen, voorzitter, vraagt de minister de commissieleden een overzicht te bezorgen van de aanvragen die door lokale besturen werden gedaan met betrekking tot alternatieve waterzuiveringssystemen en van de criteria op basis waarvan deze aanvragen worden beoordeeld. Een andere belangrijk aspect van de problematiek is volgens hem dat in het huidige systeem veel regenwater in de collectoren en waterzuiveringsstations terecht komt, waardoor de waterzuivering in feite minder efficiënt verloopt. De vraag is ook of er wat de NV Aquafin betreft geen sprake is van tegengestel-

de belangen. Heeft Aquafin wel interesse voor de aanleg van rietvelden ? Het zou alleszins nuttig zijn over deze problematiek een grondig debat te houden in de commissie.

De minister antwoordt dat het inderdaad nuttig zou zijn een discussie te wijden aan de problematiek van waterzuivering en de specifieke rol van de betrokken instanties (AMINAL, de VMM en Aquafin). Er bestaan nogal wat misverstanden daarover. In principe voert Aquafin de opdrachten uit die ze krijgt van de administratie en de VMM, zodat van tegenstrijdige belangen geen sprake zou mogen zijn. Aquafin beschikt wel over een grote technische know-how en kan suggesties doen inzake de uitvoering.

De heer Hugo Marsoul wijst erop dat de samenspraak tussen de verschillende betrokken instanties bij de realisatie van nieuwe projecten vaak niet optimaal is, waardoor er tot ergernis van de omwonenden vaak een kwalijke geur blijft hangen. Dit is vooral het geval bij het werken met overstortsystemen en stilstaande waterpartijen. Kunnen er geen initiatieven worden genomen om de samenwerking te verbeteren ?

De minister ontkent niet dat er technische problemen kunnen zijn wat de uitvoering van sommige projecten betreft. In beginsel zou het niet mogen dat bewoners hiervan hinder ondervinden. Vaak wordt de technische uitvoering echter beperkt door de concrete situatie. Zo zijn de problemen met overstorten soms het gevolg van oplossingen die in het verleden werden toegepast. De minister stelt voor dat de commissieleden in de nabije toekomst een bezoek zouden brengen aan Aquafin en de VMM om zich ter plekke te vergewissen van hun respectievelijke taken en van de laatste stand van de technologie inzake waterzuivering. Nadien zou kunnen nagegaan worden hoe de samenwerking, die nu in de meeste gevallen reeds vlot verloopt, nog kan worden verbeterd.

II. Bevoegdheden van de heer Luc Martens, Vlaams minister van Cultuur, Gezin en Welzijn

Artikel 28

Dit artikel van het ontwerp van decreet betreft de D.A.B. Instituut voor het Archeologisch patrimonium. De aanpassing van de bedragen heeft te maken met het optrekken van de dotatie van 22,2 naar 26,6 miljoen frank en een aanpassing van het saldo van 1994, dat niet 5 maar wel 6, 7 miljoen frank bedraagt.

Begrotingstabel

In het programma 62.20 Monumenten en Landschappen zijn er enkele plus- en minbewegingen. Voor wat de niet gesplitste kredieten (NGK) betreft, is er een verhoging van 54,4 miljoen frank. Die heeft te maken met een bijzondere inspanning voor de IJzertoren. De restauratie werd reeds enkele jaren geleden aangevat, maar er blijft een probleem met de binneninrichting. Het voorziene budget bleek ruim onvoldoende. Vandaar een verhoging met 54,4 miljoen frank van het krediet voor herstel en onderhoud. Die extra inspanning stemt overeen met de bestemming die aan de toren werd gegeven als Memoriaal van de Vlaamse Ontvoogding.

Op niveau van de gesplitste vastleggingskredieten (GVK) is er, ter compensatie van de middelen voor de IJzertoren, een vermindering van 50 miljoen frank. Wat de ordonnancekredieten (GOK) betreft, is er een vermindering van

103,8 miljoen frank. Het gaat om een aanpassing van de raming aan de werkelijke uitgaven, omdat het ritme van de betalingen trager verloopt dan verwacht.

III. Indicatieve stemmingen

De aan de commissie toegewezen artikelen en gedeelten van de begrotingstabel van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1995, worden met 9 stemmen bij 4 onthoudingen aangenomen.

Met dezelfde stemuitslag stelt de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud de overeenstemming vast tussen de aangepaste administratieve begroting en de doelstellingen van de tweede aanpassing van de algemene uitgavenbegroting.

De verslaggever,

Hugo MARSOUL

De voorzitter,

Dirk VAN MECHELEN
